KURYER CUDZOZ:

ANNO 1733.

z Włoch.

z Rzymu d 26. Sept. Oćiec S. do lepſzey przyſzedſzy rekonwaleſcencyi, w przeſzłą Niedźielę *in comitatu* wielu Kardynałow Ichmćw zwykłemu *ad rat* nabożeńſtwu. Nazaiutrz na Kongregacyi *S. Officii* był przytomnym, po ktorey rożnym Kardynałom Ichmćm dał audyencyą. Ze wſzelkich okoliczności to wnoſzą, iakoby Xżę Imść *Parmy* teraz żwawiey, niż przedtym, pretenſye ſwoie ná Xięſtwo *Caſtro* y Hrabſtwo *Ronciglione* dotąd urośćzone popierać chciał, zkąd ſię tego oraz obawiaią, żeby pod teraznieyſzy czas tychże Dobr lennych nie oſadzono, ile kiedy z *Parmy* tu doſzła nowina, iż kilkuſet ludzi dano ordynans, áby ſię ku *Caſtro* śćiągáły, *quem in finem* Kardynał Imć *Banchieri* Sekretarz *Status* nie odwłocznie wyſłał, chcąc dokonałą o tym mieć relacyą, Temi dniámi dway deputowani z Wyſpy *Corſica* tu przybyli, ktorzy Kwerimonie y *gravamina* przećiwko Kommiſſarzom od Rzeczypltey Genueńſkiey tamże zeſłanym podawſzy, pokornie ſupplikowali, áby *Beatiſſimus* przez poważną interpozycyą ſwoię Obywatelow przerzeczoney Wyſpy przy dawnych Prawach y ſwobodach utrzymywał, mianowićie kiedy pomienieni Kommiſſarze przećiwnym *è diametro* krokiem procederu ſwego ná Traktat *recenter* uſtanowiony náſtępuią, tak daleee, że ſię z tey okazyi ná nowe zamieſzanie y bunty zanosi. Iakoż ćiż deputowani do Miniſtra Hiſzpańſkiego odezwali ſię, y ztąd rzecz zdaie ſię bydź nie omylna, że ieżeliby z ſtrony Ceſarza Imći, iáko Gwaránta tegoż Traktatu żadney nie mieli pomocy, protekcyą u Dworu Hiſzpańſkiego przyimą, oſobliwie gdy z ſtrony Xięcia Imći *Parmy* ieszcze rożne pretenſye do Rzepltey Genueńſkiey ſobie urośćić mogą.

z Medyolanu d. 29. Sept. Poniewaź zaſzła tu wiadomość, że Woyſko Francuzkie w Alſacyi do kupy śćiągnąwſzy ſię, ku Xięſtwu *Piemont* maśierować zamyśla, zaczym Imć P. Graff *de Daun* Gubernator Xięſtwa tuteyſzego, nie tylko Miaſta obronne *Pavia*, *Tortona*, *Novara*, *Cremona* y *Final* mocnemi garnizonami oſadźił, ale też wſzelkim doſtatkiem ammunicyi woienney opatrzył. Woyſko zaś tak z In-

ſan.

fanteryi iáko y Kawaleryi złożone *in vicinia* Miaſta tuteyſzego oboz formować poczęło, gdźie ieſzcze kilka Regimentow Szwaycarſkich, w żołdźie Ceſarza Imći będących *ſperantur*, przez co my w tey znaydować ſię będźiemy porze, iż Woyſka Francuzkie, ieżeliby tego roku ieſzcze ná iáką impręzę odważyć ſię chćiało (o czym iednák wątpić każą,) między *Pawią y Nowarą* nad rzeką *Po* tak długo zabawić, aż Regimenty Ceſarſkie iuż w aktualnym marſzu będące, z Woyſkiem tu będącym złączą ſię. Imć P. *Viſconti* teraznieyſzy *Vice-Rey* Króleſtwa Neapolitańſkiego wſzelkiemi śiłami ſtara ſię o to, áby w podobney porze defenſyi zoſtawał, dla czego zamyſły Dworu Francuzkiego y intentowana inkurſya bynaymniey nas nie trwożą.

z Hiſzpanii.

z *St. Ildefonſe d.* 20. *Sept.* Fregata, ktora *recenter z Oran* tu przybyła, tę nam doniosła nowinę, że Okręty Tureckie w Porćie *Algieru* ſtánąwſzy wielkie mnoſtwo ammunicyi y ludźi z ſobą przywiozły. Pomieniona Flotta z 15. Okrętow woiennych y wielu Galerow ieſt złożona, nad ktorą *Gianū-Coggia* Kapitan Baſza albo Admirał Turecki naywyżſzą ma władzę. Zkąd *in metu non vano* zoſtáiemy, żeby przerzeczona Flotta tey ieśieni iáką imprezę woienną wykonać nie chćiała. Lubo zaś Miaſto *Oran* we wſzyſtkim tak doſkonáłą ſzczyci ſię defenſyą, iż oblężenie by nayćięższe wytrzymać zdoła, iednakże bez wątpienia Dwor naſz kilka Okrętow woiennych, ktore iuż w Porćie *Livorne* ſtanęły, wyſłać zechce, ná ktore znaczna część Woyſka náſzego wſadzona, á przez to Miaſto *Oran* świeżemi pośiłkami wcześnie umocnione będźie, ile kiedy ze wſzelkich cyrkumſtancyi *conijcitur*, że tego roku woyſko náſze we Włoſzech wſtępnym boiem *agere* nie zechce.

z Francyi.

z *Werſailles d.* 5. *Octob.* Krol Imć temi dniami w kniei *in vicinia Senars* leżącey łowami dywertował ſię, Krolowa zaś Ieymć Delfina Imći y Krolewny w Zamku *Meudon* náwiedźiła. O Regimentach náſzych w *Alſacyi* ſtoiących, teraz cále ćicho, gdyż náwet wiadomośći niemaſz, ieżeli ſię ku *Piemont* ruſzyły. Xżę Imć *de Berwik* dotąd w *Straſburgu* ieſt przytomny, gdźie Magazen tak wielkim doſtatkiem prowiantow ieſt prowidowany, ktoremi Woyſko 50. tyśięcy milicyi wynoſzące przez cały rok wyżywić ſię może. Pomienione Woyſko naſze nad niżſzym *Renem* w obozie ſtoiące tego roku podług zdania wielu, w Páńſtwa *Imperij* wtargnąć nie zechce, gdyż Regimenty ze wſzelkich miar uczynienych dotąd gotowośći nieomylnie z obozu wyiść y ná konſyſtencye ſwoie udać ſię zechcą. Z *Grenoble* Miaſta ſtołecznego Xięſtwa Delfinatu *conſtat*, że przy wyiśćiu przeſzłego Mieśiąca *in vicinia* tegoż mieyſca gwałtowny wicher z gradem y deſzczem przez cále trzy dni panował, przez ktorą nawáłność, wielką liczbę domow y drzewa po laſach obalono, oraz przy nagłey powodźi w gruntach zbożach y towarach nie powe-

wetowana stała się szkoda, ktora w samym Xięstwie Delfinaćie ná 12. Millionow wynośi. Rzeka *Arve*, nie daleko Miasta *Genf* w rzekę *Rhone* wpadaiąca, ktora Xięstwo Sabaudyi y *territorium* Miasta *Genf* dźieli, podobnymże sposobem z okazyi nieustaiących deszczow brzegi zalawszy kray pobliższy niższey nieco sytuacyi będący ná 400. krokow wszerz zatopiła, y nie tylko wszystkie mosty w Sabaudyi, ále też pod Miastem *Genf* wiele domow y budynkow popodrywała,á przez to, że rzeka *Rhone* w biegu swoim zatamowana była, niepowetowana stała się szkoda.

z Anglii.

z Londynu d. 6. Octob. Tu w przytomności Krola Imći często odprawuie się rada do teraznieyszych stosuiąca się konjunktur, ná ktorą Ministrowie Generalnych Stanow Hollenderskich zawsze wokowani bywaią. Ze zaś z strony Dworu ńaszego wszelkiego dokładáią starania, áby pokoy powszechny był utrzymany, miánowićie żeby między Cesarzem Imćią y Krolem Francuzkim do zerwania pokoiu nie przyszło, więc kuryerowie ztąd do Wiednia y Paryża uczęszczaią. *Interea* iedni ną rzecz pewną udawaią, iż Krol Imć nasz, choćiażby woyna w Europie wszcząć się miała, *neutralitatem* każdego czásu zachować y o to usilnie starać się będzie, áby razem z Hollandyą *æquilibrium* potencyi Europeyskich utrzymane było, *quem in finem* flotta naśza iuż pod zagle wysłała, maiąc ordynans, áby ná flottę Francuzką pilne oko miała.

Ieżeliby zaś z strony Porty Ottomańskiey przećiwko Cesarzowi Imći cokolwiek attentowano, tedy *in hoc passu* tak Dwor nasz iako też Hollandya z tym się oświadczyły y Domowi Austryackiemu ze wszystkich śił assystować, y Potencye, ktoreby z nieprzyiaćielem całego Narodu Chrześćiańskiego w Aliancyą y przymierze wkroczyły, zá nieprzyiáćioł cáłey Europy deklarować. Impreza flotty Hiszpańskiey, ktora z Barcellony do *Liworny* popłynęła, bardźiey ná pozor y ostentacyą nieiaką tam destynowana bydź zdaie się, á niżeliby we Włoszech co skutecznego wyrobić mogła, ile kiedy *in vicinia Oran* wszelka do nowey ieszcze w tey Ieśieni z strony Murzynow impetycyi iest apparencya, zkądby Hiszpani o imprezie do Włoch destynowáney bez wątpienia zapomnieć muśieli, gdyż ze wszelkich miar Okręty Tureckie usilnie to popierać zechcą, áby forteca *Oran* morzem śćiśle otoczona, lądem zaś od Woyska oblężona była, iakoż na woysku y Okrętach im nie schodźi, gdyby Rzeplte *Tunis* y *Tripolis* z Algierczykámi, ktore śćiśle zawsze z sobą zachowuią przymierze, ziednoczyć się, y społeczną śiłą ná tę fortecę uderzyć miáły.

z Danii.

z Kopenhagi d. 3. Octob. Krol Imć po szczęśliwym przybyćiu swoim przez kilká dni *in publicum* nie wychodźił dla lekkiey affekcyi zdrowia, ktora z okazyi podroży morskiey przypadać zwykła. Eskadra, ktora Krolestwo Ichmćw do *Norwegiy* transportowała, rożne *raritates* tu przywiozła, ktore w tuteyszym Skar=

Skarbcu, gdzie wſzelkich rzeczy widzenia godnych ieſt złożenie, deponowáno. Eſkadra zaś ná źimowy odpoczynek udała ſię, oprocz 2. Fregatow, ktore ná morzu Baltyckim krążyć máią. Flotta Francuzka przez oſtátnią náwałność dużo nadwerężona, Okręty, ktore tu záſzły, reparowawſzy, za danıem zwykłego ſygńału also haſła z roſkazu Imći P. Markwiſa *de la Luzerne* do ruſzenia ſię, dźiśiay rano pod żagle wyſzła, ktora dokądby żeglugę ſwoię obroćiła, *non conſtat.* Pomieniona flotta 8000. Woyſka oprocz Maytkow ieſt oſadzona, lecz wielu chorych tamże znayduie ſię, ktorych liczba má bydź dość znaczna.

z Szwecyi.

z Sztokolmu d. 6. Octob. Ponieważ Stány Kroleſtwa tuteyſzego tu zgromadzone zwykłe Seſſye ſwoie aktualnie iuż záczęły, więc każdy ciekawie wygląda, iákie tychże obrad publicznych wyniknie *reſultatum.* Imć Pan Graff *de Caſteja* Poſeł Francuzki w prawdźie uſilnego dokłada ſtarania, aby też Kroleſtwo przy teraznieyſzych konjunkturach do ſpołeczności intereſſow y zámyſłow Dworu ſwego przywieść, lecz z partykularnych relacyi mamy, że wſzyſtkie *vota* y głoſy do tego zamierzaią, áby bynaymniey w woynę nie wdawać ſię, y Traktatu z Moſkwą uſtanowionego żadną miarą nie naruſzyć, gdyż Moſkwa w tey zoſtaie porze, iż z licznym Woyſkiem z niemi potykać ſię może, przez co *in caſum* przegrany Prowincye Szwedzkie oczywiſtemu podlegałyby niebeſpieczeńſtwu, żeby ie iako Inflanty od Szwecyi nie oderwano.

z Ingermanlandyi.

z Petersburga d. 6. Octobr. Kiedy przez Fregatę doſzła wiadomość, że Flotta Francuzka, ktora z okazyi gwałtownego wichru dużo ſkołatana, do Zundu przybyła, teraz Okręty ſwoie wſzelką reparacyą opatrzone znowu do wyiśćia pod żagle ma pogotowiu, tedy Imći P. *Synawinowi* Admirałowi naſzemu ieſzcze 4. Okręty celnieyſze oraz 6. Fregat y dwa inne ſtacki do ſztuk ogniſtych adaptowane, z *Cronſtadt* dla umocnienia flotty wyſłano, ktore z flottą naſzą nad przylądowaniem *Finnlandyi* krążącą złączyć ſię maią, Carowa Ieymć wydała ordynans, áby 8. Regimentow zrąd ku Rydze maśierowało, ktore w krotce z Konſyſtencyi ſwoich ruſzyć ſię maią.

z Niemiec.

z Wiednia d. 17 Oct. Ieni dnia n i z Konſtantynopola przybył tu umyślny, ktory doniosł, iż lubo Perſowie *in vicinia Schan-Caſin* y *Bagdad* od Turkow klęſkę ponieśli, iednakże pierwsi ku *Moſul* udawſzy ſię, tamże 30. tyś. Woyſka umocnieni byli. Teraznieyſzy Regent Perſki do pokoiu nakłonić ſię nie chcąc, ile kiedy ieſzcze 100. tyś. wybornego Woyſka ma pogotowiu, wkrotce znowu na Turkow uderzyć y bitwę z niemi zwodzić umyślił. Woyſko naſze, ktore w wyżſzey y niżſzey Auſtryi dotąd konſyſtencye ſwoie miało y 24000. wynośiło, iuż potrzebno przez Wenecyą przeſzedſzy, na grani y inrych Państw Włoſkich ſtanęło, ktorym milicya naſza w Medyolańſkim ſtoiąca umocniona będzie.